

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології

University of Opole (Poland)

International Slavis University (Macedonia)

Cooperative Trade University of Moldova

«Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування»

присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели

30 вересня 2024 року

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
30 вересня 2024 року*

**Полтава
2024**

УДК 633:631.559:006.015.5:631.5

У 71

Редакційна колегія:

Гангур В. В. – завідувач кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Маренич М. М. – директор навчально – наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри селекції, насінництва і генетики

Куценко О. М. - професор кафедри рослинництва Полтавського державного аграрного університету, професор, кандидат сільськогосподарських наук

Jolanta Wojarszczuk - Doctor, adjunct, Institute of Soil Science and Plant Cultivation – State Research Institute in Puławy

Писаренко В. М. - професор кафедри захисту рослин Полтавського державного аграрного університету, професор, доктор сільськогосподарських наук

Білоношко В. Я. - професор кафедри екології та агротехнологій ННІ природничих та аграрних наук Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького, професор, доктор сільськогосподарських наук

Полторецький С. П. - професор кафедри рослинництва ім. О. І. Зінченка Уманського національного університету садівництва, професор, доктор сільськогосподарських наук

Бараболя О. В. – доцент кафедри рослинництва, завідувач Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Шакалій С. М. – доцент кафедри рослинництва, фахівець другої категорії Науково-дослідної лабораторії якості зерна імені Г. П. Жемели Полтавського державного аграрного університету, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели: матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 30 вересня+63 2024 р.). Полтава :ПДАУ, 2024. 215 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора Г. П. Жемели, за результатами досліджень щодо: перспективних напрямів вирощування продукції рослинництва; якості, стандартизації та сертифікації продукції рослинництва; актуальних проблем інноваційної економіки в АПВ, VR технологій в агровиробництві; інноваційних напрямів зберігання та переробки продукції рослинництва, харчових технологіях. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно- правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика урожайності й якості продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних і відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол N 3 від 30.10.2024 року)

© Автори тез, включені до збірника, 2024

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

<i>Бараболя О. В., Поступаленко А. А.</i>	41
ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СОРТІВ СОЇ ЗА УРОЖАЙНІСТЮ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ	
<i>Шакалій С. М., Ралко А. О., Малишко В. Е.</i>	42
ПЕРСПЕКТИВНА КУЛЬТУРА - РІПАК	
<i>Дрожчана О. У.</i>	44
ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ З ДОБРИВАМИ	
<i>Ляшенко В. В., Коросташов А. Ю.</i>	46
РОЛЬ МІКРОДОБРІВ У ФОРМУВАННІ ВРОЖАЙНОСТІ ЯЧМЕНЮ ОЗИМОГО	
<i>Ляшенко В. В., Бахір А. А.</i>	49
ВПЛИВ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА ВРОЖАЙНІСТЬ І ЯКІСТЬ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ	
<i>Ляшенко В. В., Рябченко Є. М.</i>	52
ВПЛИВ ФОРМ АЗОТНИХ ДОБРІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ	
<i>Ляшенко В. В., Нелюба Н. А.</i>	54
ЗНАЧЕННЯ ІНОКУЛЯЦІЇ У ВИРОЩУВАННІ СОЇ	
<i>Бараболя О. В., Яновський Р. О.</i>	57
СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР	
<i>Рибальченко А. М., Іваненко Р. С.</i>	59
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ У СУЧАСНИХ СОРТІВ ГОРОХУ	
<i>Бараболя О. В., Тарасенко Б. Ю.</i>	62
ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ НА РІСТ ТА РОЗВИТОК РОСЛИН	
<i>Власенко Д. В.</i>	64
ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ ОРГАНІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	
<i>Бараболя О. В., Гавриляк М. В.</i>	68
ПРОДУКТИВНІСТЬ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ	
<i>Бараболя О. В., Латиш А. А.</i>	70
ПОСІВ ТА ВИРОЩУВАННЯ ЯРОЇ ТВЕРДОЇ ПШЕНИЦІ	
<i>Гуцін А. Ю.</i>	72
ВПЛИВ АГРОЕКОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ВИРОЩУВАННЯ КУКУРУДЗИ	
<i>Грицай Ю. Ю., Поспєлова Г. Д.</i>	75
ЕЛЕМЕНТИ ЗАХИСТУ СОЇ ВІД ЗБУДНИКІВ ГРИБНИХ ХВОРОБ	
<i>Мороз Є. О., Поспєлова Г. Д., Коваленко Н. П.</i>	77
ЗАХИСТ ГОРОХУ ВІД КОРИНЕВИХ ГНИЛЕЙ ФУЗАРІОЗНОЇ ЕТІОЛОГІЇ	
<i>Філоненко С. В., Бондаренко В. Є.</i>	79

Створення селекціонерами сучасних сортів сої які здатні максимально ефективно використовувати біокліматичний ресурс певного регіону, мали високу стресостійкість, забезпечили доволі таки високу реалізацію генетичного потенціалу врожайності та продуктивності, є важливим завданням на стратегічному рівні сучасної науки [2].

Для отримання стабільних та високих врожаїв важливим є правильний підбір сортів для вирощування в певних регіонах досліджуваної культури. Тому для сільгоспвиробників необхідно висівати не один сорт сої, а щонайменше три сорти сої. З різними вегетаційними періодами, різною стійкістю до хвороб, шкідників та інших негативних чинників середовища (це посуха, зниження температури та що інше) [3].

Як науково доведено дольова участь сорту у формуванні врожаю культури може становити від 30 до 35 відсотків. Але це ще за умови від дії комплексу таких умов як рівень родючості ґрунтів в господарстві, його вологозабезпеченість, біологічного потенціалу сорту та звичайно культури агротехніки в господарстві.

Список використаних джерел

1. Бараболя О.В., Найдьон М.Ю., Кононенко С. М., Коровніченко С.Г. Вплив мінерального живлення на продуктивність сої. Вісник ПДАА. 2020. № 4. С.35-44
2. Бараболя О.В., Пащенко І.В. Вплив строків сівби та мікродобрих на продуктивність сої в умовах лісостепу України. Таврійський науковий вісник Сільськогосподарські науки Випуск 132. 2023 р. С. 10-20
3. Дмитренко Я., Бараболя О. Використання потенціалу інтенсивних технологій вирощування сої. Матеріали студентської наукової конференції Полтавського державного аграрного університету, 15-16 травня 2023 року. Том II. – Полтава: РВВ ПДАУ, 2023. С. 34-37.

Шакалій Світлана Миколаївна, к. с.-г. наук, доцент

ORCID ID: 0000-0002-4568-1386

Ралко Антон Олексійович

ЗВО ОПП Насінництво і насіннезнавство

Малишко Володимир Едуардович

ЗВО ОПП Еколого економічне рослинництво

Полтавський державний аграрний університет

м. Полтава

ПЕРСПЕКТИВНА КУЛЬТУРА - РІПАК

Ріпак в даний час має велику популярність, він належить до основних олійних культур, обробітком якого займаються більш ніж 30 країн світу.

Ріпак – це культура з величезним потенціалом і, з кожним роком, вона є все більш привабливою для аграріїв [1].

Головними факторами популярності ріпаку у світовому виробництві є його висока рентабельність та продуктивність.

В Україні розвиток інтересу до ріпаку як до олійної культури, пов'язаний також із збільшенням обсягів переробки та активним попитом його у тваринницькій галузі.

Щоб досягти високих урожаїв, особливу роль технології обробітку ярого ріпаку відводять його харчування з допомогою макро- і мікроелементів, органічних і мінеральних видів добрив, біологічних препаратів, регуляторів зростання [2].

В агроценозах ярого ріпаку елементи живлення відіграють важливу роль, беруть участь у транслокації фотосинтезуючих речовин, впливають на проростання пилку, зав'язування та формування плодів, синтез органічних сполук, тим самим підвищуючи врожайність та вміст олії в насінні.

Стратегія розвитку агропромислового комплексу України з метою розвитку агропромислового комплексу передбачає запровадження інноваційних технологій у рослинництво [3].

Галузі, що динамічно розвиваються сьогодні в умовах області, такі як птахівництво, тваринництво, грибівництво призводять до формування великої кількості органічних відходів, які можуть бути джерелом поживних речовин для рослин.

Для управління харчуванням сільськогосподарських культур і родючістю ґрунтів, можливе застосування одержуваних відходів від вищеперелічених видів виробництв, необхідною умовою яких є використання обґрунтованих доз, що забезпечують оптимальне харчування рослин, зрештою виражається у високих кількісних та якісних показниках урожаю [1].

Останніми роками відзначається тенденція збільшення посівних площ зайнятих під олійними культурами.

Основними факторами, що визначають ефективність виробництва ярого ріпаку, є ґрунтово-кліматичні умови регіону, застосування сучасних технологій обробітку з використанням комплексних добрив, а також стійкість до хвороб та шкідників [2].

Список використаних джерел:

1. Музафаров Н. Вирощування урожайного ріпаку. Агробізнес сьогодні. 2012. №13(236) липень. С.23-27, С. 13-15.
2. Побережна А. А. Формування світових ресурсів і ринку ріпаку. Економіка АПК. 2001. № 12. С. 63-66.
3. Шакалій С. М., Шевченко О. С. Вплив біопрепаратів на показники структури ярого ріпаку. Актуальні напрямки та проблематика у технологіях вирощування продукції рослинництва : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 23 листопада 2023 р.). Полтава: ПДАУ, 2023. С. 43–45.

Дрожчана Ольга Урешівна
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ З ДОБРИВАМИ

Добрива відіграють важливу роль у сучасному землеробстві, сприяючи збільшенню врожайності та якості продукції [2]. Однак безпека під час роботи з цими речовинами є першочерговим завданням, яке необхідно враховувати під час їхнього використання.

Добрива можуть становити небезпеку для здоров'я людини та довкілля, якщо їх неправильно застосовують, зберігають або утилізують. Таким чином, охорона праці та вимоги безпеки є ключовими аспектами в роботі з добривами.

Які ризики під час роботи з добривами?

Добрива, особливо мінерального типу, можуть містити токсичні речовини, як-от аміак, нітрати, фосфати та мікроелементи, які можуть спричинити серйозні захворювання в разі потрапляння в організм людини або тварин. Крім того, багато з них можуть бути корозійними і викликати подразнення шкіри, очей і дихальних шляхів [1].

Основні принципи безпеки під час роботи з добривами [1, 2]:

- Інформація та навчання. Працівники, які поводяться з добривами, мають бути добре поінформовані про можливі ризики та відповідні запобіжні заходи. Кожне добриво має супроводжуватися інформаційним листком із зазначенням його складу, потенційних небезпек, першої допомоги в разі нещасних випадків і методів безпечного використання та утилізації.

- Дотримання процедур безпеки. Усі операції з добривами мають проводитися відповідно до встановлених процедур безпеки. Це включає в себе правильне використання та обслуговування обладнання, використання захисного одягу та обладнання, а також дотримання процедур у разі аварій та інцидентів.

- Безпечне зберігання. Добрива мають зберігатися відповідно до рекомендацій виробника та норм безпеки. Вони мають бути відокремлені від харчових продуктів, кормів для тварин, вибухових речовин та інших небезпечних матеріалів. Крім того, складські приміщення мають бути добре провітрюваними та захищеними від прямих сонячних променів і дощу.

- Безпечна утилізація. Неправильно утилізовані добрива можуть становити загрозу для довкілля та здоров'я людей. Тому всі залишки добрив та їхнє пакування мають бути утилізовані відповідно до рекомендацій виробника та норм охорони довкілля.

- Долікарська допомога. Якщо працівник зазнав впливу добрив, необхідно негайно вжити заходів. У разі контакту зі шкірою або очима потрібно промити ділянку, якої торкнулася добриво, великою кількістю води і звернутися до лікаря. При прийомі всередину необхідно негайно викликати медичну допомогу.